Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Ontwikkelingen RES West-Overijssel
Zaaknummer	39560-2024
B&W vergadering	17 september 2024
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. (Ben) Nijboer
Behandelend ambtenaar	Karin Lautenbach

Kennis te nemen van

1. Het provinciaal beleid met betrekking tot windenergie na het niet bekrachtigen van de programmeringsafspraken.
2. De gewijzigde status van de samenwerking binnen de RES West-Overijssel en de rol van de gemeenteraad.

Beleid provincie Overijssel

In mei 2024 bent u geïnformeerd over het voorgenomen beleid van de provincie met betrekking tot duurzame opwek van energie en hebben wij u gevraagd de in het kader van dit beleid gemaakte programmeringsafspraken over de hoeveelheid op te wekken windenergie en de locaties, te bekrachtigen. U heeft besloten deze programmeringsafspraken niet te bekrachtigen. Inmiddels hebben Gedeputeerde Staten in juli 2024 het Provinciaal Programma Energiestrategie (hierna: PPE) vastgesteld. Hierin is te lezen hoe het provinciale beleid er uit ziet voor gemeente Raalte, nu er geen programmeringsafspraken zijn. Omdat Raalte niet in een voorkeursgebied ligt, geldt dat er alleen windturbines mogelijk zijn in clusters van minimaal 4 turbines. Deze eis van minimaal 4 turbines geldt niet voor turbines op een bedrijventerrein. Daarnaast is bepaald dat er maximaal 80 GWh aan windenergie opgewekt mag worden in de gemeente Raalte. Het grondgebied van gemeente Raalte zal van 16 oktober 2024 tot en met 15 februari 2025 worden opengezet voor initiatieven. Dit nieuwe beleid van de provincie wat kaderstellend is voor wind- en zonne-initiatieven, is voorbereid conform de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Er is een Omgeving Effectrapportage uitgevoerd en de stukken hebben voor een ieder te inzage gelegen om zienswijzen in te kunnen dienen.
Provinciale Staten neemt 9 oktober 2024 een besluit over de Instructieregels wind- en zonne-energie in de Omgevingsverordening. Na besluitvorming door Provinciale Staten zal het PPE ook zijn werking krijgen.
Alle stukken behorende bij het PPE en de Omgevingsverordening zijn te vinden op deze site van de provincie Overijssel .

Van RES naar Agenda Energietransitie West-Overijssel

In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Hierin is omschreven hoeveel duurzame energie we tot 2030 op gaan wekken als RES-regio West-Overijssel en op welke manier we dit gaan doen. Elke gemeente heeft hiertoe een 'bod' gedaan en de gemeenteraad heeft de RES 1.0 bekrachtigd als kaderstellend document voor de grootschalige opwek van duurzame energie. Na vaststelling van de RES 1.0 was het de bedoeling om deze door te ontwikkelen naar een RES

2.0. Echter, door het nieuwe beleid van de provincie met betrekking tot opwek van wind- en zonne-energie is het provinciale beleid het kader geworden op basis waarvan initiatieven voor grootschalige opwek tot stand komen. Hierdoor verliest de RES 1.0 haar waarde als kader voor grootschalige opwek. De bestuurders van de RES hebben echter uitgesproken de samenwerking op het gebied van de energietransitie wel voort te willen zetten, waarbij niet alleen gekeken wordt naar grootschalige opwek, maar breder wordt samengewerkt op thema's rondom de energietransitie.

Zoals hierboven aangegeven is het karakter van de RES-samenwerking veranderd door het nieuwe beleid van de provincie. Omdat de RES 1.0 zijn kaderstellende karakter heeft verloren, zal er geen RES 2.0 opgesteld worden als vervolg op de RES 1.0. Dit betekent niet dat de samenwerking in de RES-regio zal verdwijnen. Enerzijds omdat wij vanuit het Nationaal Programma RES nog steeds de opdracht hebben om 1,8 TWh aan duurzame opwek te realiseren in 2030 in onze RES regio. Anderzijds omdat er in RES-verband ook op andere thema's dan grootschalige opwek wordt samengewerkt. Zo werd er op basis van de RES 1.0 ook samengewerkt op de onderwerpen netwerk, warmte, communicatie, participatie en lokaal eigendom. Een ander thema waarop wordt samengewerkt is groen gas. In het bestuurlijk platform van de RES is de wens uitgesproken om ook in de toekomst te blijven samenwerken op deze thema's. Het is van belang voor de voortgang om de krachten te bundelen. Daarnaast kan binnen de samenwerking ook een lobby richting rijk georganiseerd worden indien nodig. Bovendien zijn er vanuit het NPLW[1] en het NPE[2] middelen aan de regio beschikbaar gesteld om gemeenten te ondersteunen op het gebied van de warmtetransitie en het netwerk. In het samenwerkingsverband van de RES wordt bepaald hoe deze middelen te besteden.

Nu het karakter van de RES is veranderd, is het de bedoeling om de samenwerking in RES verband opnieuw vorm en inhoud te geven, waarbij toegewerkt wordt naar een regionale agenda energietransitie voor West-Overijssel, breder dan de RES-scope. In 2024 en 2025 wordt gekeken hoe deze samenwerking vorm te geven. Eén en ander moet uiteindelijk in 2025 leiden tot een 'Agenda Energietransitie West-Overijssel'.

Momenteel wordt gewerkt aan het uitvoeringsprogramma 2024-2025, wat in het bestuurlijk platform van de RES zal worden vastgesteld. Hierin worden procesafspraken gemaakt over hoe te komen tot de 'Agenda Energietransitie West-Overijssel'. Omdat het uitvoeringsprogramma alleen procesafspraken kent en geen kaderstellend document is, wordt hier geen uitgebreide procedure voor gevolgd en geen MER opgesteld. Besluitvorming vindt plaats in het bestuurlijk platform van de RES. Hoe en wie uiteindelijk de 'Agenda Energietransitie West-Overijssel' vaststelt zal afhankelijk zijn van de inhoud. Uw raad wordt over de inhoud van de 'Agenda Energietransitie' geïnformeerd en indien nodig zal deze ter besluitvorming aan u voorgelegd worden.

In het uitvoeringsprogramma 2024-2025 staan procesafspraken hoe we komen tot de 'Agenda Energietransitie West-Overijssel'. Naast het uitvoeringsprogramma wordt een Tussenstand Regionale Energie Strategie West-Overijssel zomer 2024 opgesteld. Deze Tussenstand geeft inzicht in de voortgang en de uitdagingen van de RES-West-Overijssel op gemeentelijk en op regio niveau. De Tussenstand is daarmee input voor het bestuurlijke gesprek over het vervolg van de RES. Deze Tussenstand beschrijft tevens de beleidsveranderingen die de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden en die aanleiding zijn geweest niet een RES 2.0 op te stellen maar het Uitvoeringsprogramma 2024-2025. Samen met het Uitvoeringsprogramma vormt de Tussenstand een zogenoemd 'tweeluik', wat samen de opmaat vormt voor het vervolg: de 'Agenda Energietransitie West-Overijssel'. Wanneer besluitvorming over het uitvoeringsprogramma 2024-2025 en de Tussenstand zomer 2024 in het bestuurlijk platform heeft plaatsgevonden, worden deze stukken aan u ter informatie toegezonden.

Kernboodschap

In juli 2024 heeft de provincie Overijssel het Provinciaal Programma Energiestrategie (hierna PPE) vastgesteld. Na het niet bekrachtigen van de programmeringsafspraken over windenergie door de gemeenteraad in mei 2024 heeft de provincie in het PPE de kaders vastgelegd voor windenergie in Raalte. Voor het grondgebied van gemeente Raalte geldt dat er maximaal 80 GWh opgewekt mag worden, in clusters van minimaal 4 turbines (met

[1] Nationaal Programma Lokale Warmte
[2] Nationaal Plan Energiesysteem

uitzondering van windturbines op bedrijventerrein) en dat er geen specifiek gebied is aangewezen waar windturbines mogen landen.

De RES 1.0 heeft zijn kaderstellende karakter verloren door het nieuwe beleid van de provincie met betrekking tot wind- en zonne-energie. Er zal daarom niet gewerkt worden aan een door de gemeenteraad te bekrachtigen RES 2.0. In plaats daarvan worden op uitvoeringsniveau samenwerkingsafspraken gemaakt tussen de partners van de RES, wat uiteindelijk moet leiden tot een 'Agenda Energietransitie West-Overijssel'.

Vervolg

1. Definitieve besluitvorming door Provinciale Staten over de Omgevingsverordening vindt naar verwachting plaats op 9 oktober 2024, waarna vanaf 16 oktober 2024 tot en met 15 februari 2025 het grondgebied van gemeente Raalte wordt opengezet voor initiatieven.
2. In aanvulling op de provinciale kaders werken wij aan gemeentelijke kaders die kunnen worden meegenomen door de provincie bij de beoordeling van eventuele initiatieven. Deze worden naar verwachting in december 2024 ter besluitvorming aangeboden aan uw raad.
3. In RES-verband wordt in oktober 2024 het 'Uitvoeringsprogramma 2024-2025'vastgesteld waarin staat hoe te komen tot de 'Agenda Energietransitie West-Overijssel'. Na vaststelling zal uw raad hierover worden geïnformeerd.
4. In het beleidsplan duurzaamheid waaraan nu wordt gewerkt zal bepaald worden wat de gemeentelijke speerpunten worden op het gebied van duurzaamheid en welke consequenties dit heeft voor onze inbreng in de RES-samenwerking. Naar verwachting zal in Q1 van 2025 het beleidsplan ter vaststelling worden aangeboden aan uw raad.

Communicatie

De provincie Overijssel communiceert zelf over het provinciale beleid. Wel vindt hierover, gelet op het openstellen van het gebied, afstemming plaats met de gemeente.
De communicatie na vaststelling van het Uitvoeringsprogramma door het bestuurlijk platform wordt in samenwerking met de gemeenten verzorgd door de RES-regio.

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Rob Zuidema